

Fullføringsreformen – Hva skjer med 2. fremmedspråk i VGS?

Din stemme som folkevalgt er viktig og vil bli hørt. Derfor appellerer vi til nettopp deg, og håper at du i kraft av din stilling vil engasjere deg for at fremmedspråk forblir et obligatorisk fag i norsk skole også i fremtiden.

Fredag 26. mars la Regjeringen ved kunnskapsminister Guri Melby frem forslag til ny skolereform for videregående opplæring, den såkalte «[Fullføringsreformen](#)». Målet er å redusere frafallet og gjøre elevene best mulig rustet for videre utdanning.

For å nå målet skal antall fellesfag reduseres drastisk, blant annet for å gi rom for mer dybdelæring. Ifølge Stortingsmeldingen vil kun norsk, matematikk og engelsk forbli fellesfag. I tillegg foreslås det å opprette et nytt fellesfag, beskrevet som et såkalt «fremtidsfag», som det antydes at skal omfavne alt fra likestilling og demokrati til kritisk tenking, vitenskapelig metode og historisk og kulturell innsikt. De resterende, nåværende fellesfagene, (historie og samfunnsfag, kroppsøving, naturfag, geografi, religion og fremmedspråk) lanseres i Stortingsmeldingen som programfag til valg. Blant disse skal elevene kunne velge, allerede fra Vg1, med utgangspunkt i interesser og fremtidige utdanningsønsker. Antallet valgfrie fag eller deres respektive timetall, er per i dag ikke presisert.

Færre fag, så tankegangen, skal føre til mer valgfrihet, større grad av dybdelæring og sist, men ikke minst, økt motivasjon.

Stortingsmeldingen inneholder flere konstruktive tiltak for å øke gjennomføringsgraden, men TYSKFORUM – Norsk Tysklærerforening mener at fremmedspråk må beholdes – og styrkes – som obligatorisk fellesfag for studiespesialiserende linjer av flere grunner:

- Å lære et nytt språk, er ikke gjort i en håndvending, og fremmedspråk står således i en særstilling. Det er mer utfordrende og krevende å tilegne seg et fremmedspråk i voksen alder enn om man får god, målrettet språkundervisning på vgs. Tid er dessuten en avgjørende faktor. Dersom elevene får god språkundervisning på skolen, er sjansen større for at de blir aktive språkbrukere og får glede av språket senere. For Norge er det viktig å ha en befolkning med gode fremmedspråkkunnskaper. Om fremmedspråk blir

valgfritt på vgs., fratar vi kommende generasjoner viktige muligheter, både til egne verdifulle interkulturelle opplevelser i et dannelsesperspektiv, men også i egen yrkeskarriere.

- I en moderne fremmedspråkundervisning blir elevene forberedt på et fremtidig arbeidsliv der mobilitet, fleksibilitet og tilpasningsdyktighet vektlegges, og der en må kunne tilegne seg nye språk og kulturer. Strategiene som trengs til dette formidles i språkundervisningen på vgs.
- En moderne fremmedspråkundervisning fremmer kulturforståelse og interkulturell kompetanse, noe som vil gjøre elevene til gode medborgere i demokratiet, og hjelpe dem til å forstå det flerkulturelle Norge de lever i, så vel som Norges mangfoldige kontakter i næringsliv og internasjonal politikk.
- Norge er med i det europeiske samarbeidet for utdanning og opplæring med EU- og EØS-landene. Samarbeidet legger særlig stor vekt på språkutdanning, flerspråklighet og internasjonalisering. Forslaget om å gjøre fremmedspråk om til et valgfritt fag, strider mot disse målene som Norge har vært med på å utforme og definere.
- [Regjeringens Tysklandsstrategi](#) fremhever viktigheten av samarbeid mellom Norge og Tyskland og ble revidert i 2019. Strategien er et virkemiddel for en helhetlig, strategisk og samordnet norsk tilnærming til Tyskland. Ett av målene er *å øke kunnskapen om Tyskland og det tyske språket blant norske skoleelever og studenter*. Dette målet understøttes av flere tiltak, blant annet det nylig opprettede [Tysklandsstipend](#) for lærere og elevgrupper. Å ta bort fremmedspråk som et obligatorisk fag i norsk skole er i så måte stikk i strid med flere av regjeringens uttalte målsettinger og tiltak.
- [Regjeringen](#) ønsker å øke andelen studenter som reiser på studieopphold i utlandet i løpet av høyere utdanning. Grunnlaget for dette legges bl.a. gjennom språk- og kulturkontakt i videregående skole. Ved å gjøre fremmedspråk til et valgfag i vgs. vil dette målet neppe bli nådd.

- Flere elever er målrettede og motiverte og klare for å ta gode, gjennomtenkte valg når de skal starte på vgs. Mange har imidlertid ikke det store overblikket over egen fremtid og lar seg styre av ytre faktorer som venners valg, foreldres meninger eller hva som vil gi det beste «snittet». Å lære fremmedspråk krever mer jevn og målrettet innsats enn mange andre skolefag, og dette kan være grunnen til at elever i dag lar være å velge fremmedspråk. Å gjøre fremmedspråk til et valgfritt fag vil være et sjansespill for vår lille nasjon.
- I Stortingsmeldingen foreslås det at fremmedspråk i større grad kan gis som fjernundervisning. Dette kan vi ikke støtte, og den digitale undervisningen som er gitt det siste året må ses på som en nødløsning under pandemien! Fjernundervisning fungerer dårlig, spesielt på de lavere nivåene, og en digital undervisning kan aldri erstatte den direkte kontakten i klasserommet mellom lærer og elev når det skal snakkes, lyttes, leses og skrives.

TYSKFORUM – Norsk Tysklærerforening er ikke imot økt valgfrihet og fleksibilitet for elevene. Vi støtter også en videre fornyelse av fremmedspråkene med enda større fokus på muntlige ferdigheter, praktisk tilnærming og leseforståelse, spesielt på de lavere nivåene slik Stortingsmeldingen foreslår.

Å opprettholde fremmedspråk som fellesfag for nåværende og fremtidige generasjoner i Norge, er svært viktig. Norge har nå en gylden mulighet til å vise at vi tar behovet for fremmedspråk på alvor.

Din stemme som folkevalgt er viktig og vil bli hørt. Takk for at du engasjerer deg.

Vennlig hilsen,

TYSKFORUM – Norsk Tysklærerforening